

техногенного і природного характеру. Адже у всі часи цей центральний орган виконавчої влади був головним із питань реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, та виконував функції безпосереднього постійного органу управління ЄДСЦЗ. Разом з тим слід визнати, що у зв'язку з втратою статусу ключового органу виконавчої влади, який має міністерство, ДСНС України втратило у значній мірі безпосередній вплив на глобальні процеси, що відбуваються у сфері цивільного захисту і не має ефективних важелів впливу на інші центральні органи виконавчої влади, щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту та здійснення безпосереднього керівництва діяльністю ЄДСЦЗ [4], що є окремою темою дискусій серед науковців.

Отже, наразі в Україні існує проблема щодо відповідності результатів функціонування ЄДСЦЗ у її нинішньому вигляді викликам і загрозам українському суспільству, що частіше пов'язано із недоліками правового механізму державного управління в цивільному захисті. Оцінювання результатів виконання цієї функції органами державної влади не можливо виконати без детального аналізу теперішнього стану ЄДСЦЗ і правового забезпечення зазначеної сфери.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про єдину державну систему цивільного захисту. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2014 р. № 11.
2. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 // База даних «Законодавство України». ВР України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
3. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI. База даних «Законодавство України». ВР України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
4. Кулешов М. М. Щодо побудови та удосконалення діяльності державної системи цивільного захисту України. Харків. – URL: 10.5281/zenodo.1240820

ОСНОВНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ СКЛАДНИХ ГРАМАТИЧНИХ ЯВИЩ АНГЛОМОВНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ольга КРІЧКЕР, канд. іст. наук

*Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України*

Мову науково-технічної літератури вирізняють певні лексичні, граматичні та стилістичні особливості. Граматичні відмінності, хоча і значно менш помітні для нефахівця, можуть становити проблему при перекладі з англійської на українську мову. Найбільший комплекс граматичних проблем перекладу пов'язаний із розумінням синтаксичної структури та морфологічного складу речень.

Певні труднощі у науково-технічному перекладі становить переклад англійських суб'єктно-предикативних інфінітивних зворотів, залежно від активної чи пасивної форми дієслова-присудка. У разі перекладу англійських речень із пасивною формою дієслова фахівці в основному використовують як еквівалент українське складнопідрядне речення, або прийом відтворення

суб'єктно-інфінітивних зворотів із пасивною формою дієслова за допомогою різних за семантикою парентетичних виразів.

Часто вживаними способами перекладу англійських суб'єктно-інфінітивних конструкцій з активною формою дієслова-присудка є їх відтворення за допомогою парентетичних слів, словосполучень і речень та складнопідрядних речень, інколи за допомогою неозначено-особової форми дієслова, складним модальним присудком, за допомогою морфологічних трансформацій.

Переклад каузативних конструкцій найчастіше здійснюється подібною українською каузативною конструкцією, частиною складнопідрядного речення, за допомогою синтаксичних трансформацій членів конструкції або іменником.

Під час перекладу ініціальних та прикінцевих абсолютних конструкцій із дієприкметником I віддається перевага українським підрядним обставинним реченням. Підрядні означальні речення характерні для відтворення тільки прикінцевих зворотів.

Прийменниково-іменникове сполучення використовується задля передачі ініціальних абсолютних конструкцій саме у перекладі науково-технічних текстів, що зумовлено наявністю в українській науковій мові їх сталих відповідників. Абсолютна конструкція може мати декілька рівноеквівалентних відповідників, але у випадку, де вона виражає окрему думку, її краще відтворювати окремим реченням для запобігання переобтяження синтаксису перекладу надмірною кількістю складних речень.

При відтворенні абсолютних конструкцій із дієприкметником II дієприслівниковий зворот є українським відповідником, найбільш вживаним перекладачами науково-технічних текстів. Підрядні обставинні речення є другим за частотністю вживання прийомом перекладу зворотів цього типу. Українські прийменниково-іменникові словосполучення вживаються у науково-технічному перекладі для відтворення англійських препозитивних абсолютних конструкцій. Тільки у цьому виді перекладу спеціалісти вдаються до заміни суб'єкта абсолютної конструкції суб'єктом або об'єктом головного речення. Англійські інтерпозитивні абсолютні конструкції можуть передаватися у перекладі відокремленою прикладкою.

Найпоширенішим прийомом перекладу українською мовою англійських препозитивних номінативних абсолютних конструкцій у науково-технічному перекладі є дієприслівниковий зворот. Підрядні та сурядні речення, а також іменникові сполучення використовуються при передачі ініціальних та прикінцевих абсолютних номінативних конструкцій. Ці прийоми характерні також і для перекладу інтерпозитивних конструкцій. Прийом зовнішнього членування вживається тільки щодо відтворення українською мовою англійських кінцевих номінативних зворотів.

Для комунікативно-логічного виділення певного члена речення в англійській мові застосовуються інверсійні конструкції, а також конструкції емпізи. Стилiстично значуща iнвертована обставина у більшості досліджених випадків перекладу зберігає свою позицію на початку речення. У решті випадків iнвертована обставина переноситься у позицію після присудка. Інверсію додатка можна відтворювати в українському перекладі в аналогічній початковій позиції. Інверсія предикатива складного номінативного присудка передається у перекладі зі збереженням порядку слів оригіналу.

Отже, основним завданням сучасних перекладознавців є пошук способів та прийомів відтворення складних граматичних явищ в українських перекладах англомовної науково-технічної літератури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Войтова О. А., Крилова Т. В. Парентетичні елементи в аспекті перекладу. URL: <http://intkonf.org/voytova-oa-krilova-tv-parentetichni-elementi-v-aspekti-perekladu/>

МОВНА КОМУНІКАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 081 «ПРАВО»

*Людмила КУЗНЕЦОВА, канд. юрид. наук, доцент
Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова*

Інтегруючись до Європейського Союзу стає зрозумілим той факт, що належна та дієва реалізація прав і свобод людини та громадянина, а тим самим і їхній безпосередній захист можливі лише в стабільно розвиненому суспільстві, де панує дотримання закону та неприпустимості порушення правопорядку. А, це, можливо лише за наявності компетентних фахівців юридичного профілю, що безумовно визначається якістю їхньої підготовки у закладах вищої освіти.

Професія юриста належить до типу професій «людина-людина», адже кожен правник консультує клієнтів, надає їм допомогу у тлумаченні законів, захищає їхні права та інтереси в судових та правоохоронних органах, органах влади. Зрозуміло, що для людей даної професії потрібно використовувати максимум своїх знань у сфері комунікації: підтримка контактів, винайдення особливого підходу до людей, швидке знаходження спільної мови із співрозмовником [2, с.3]. Окрім цього, робота юриста потребує і навичок психолога. На цьому етапі важливим постає питання врегулювання культури комунікації правника, адже мова – обличчя не тільки нації, а й обличчя та головний інструмент роботи правника.

Комунікація – технічний процес обміну інформацією між двома і більше індивідами або групами. Комунікацію асоціюють з інформаційним обміном в суспільстві, вважаючи це цілеспрямованим процесом спілкування між двома і більше сутностями за допомогою певної семіотичної системи.

Необхідність виконання юристами своїх професійних повноважень, громадського обов'язку ставить перед ними особливо високі вимоги до особистих якостей та формування відповідних компетентностей. До таких вимог в першу чергу варто віднести компетенції, які сформовані в них у процесі навчання в закладах вищої освіти. У чинному Стандарті вищої освіти перелік компетентностей випускника складається із 3 груп: інтегровані, загальні та спеціальні. Базовими компетентностями, які формують загальний імідж випускника закладу вищої освіти є загальні компетенції, а саме: ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. Серед спеціальних варто виокремити СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної